

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejema mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 8.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna petitvra (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna ozenila, zabave, osmrtnica itd.:
enostopna petitvra po 18 vin.

Poslano:

enostopna petitvra po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vosni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Goriški deželni zbor.

Gorica, dne 1. oktobra 1913.

Danes ob 5. uri 25 minut popoldne se je pričela druga seja deželnega zbora. Zapisnik dopoldanske seje se prebere in odobri. Deželni glavar dr. Faidutti se ob pričetku spominja pokojnega deželnega glavarja dr. Pajerja, ki je 52 let bil član deželnega zbora. Njegov spomin je neminljiv. Občudovanja je vreden njegov veliki duh in njegova delavnost. Dalje se spominja smrti bivšega slovenskega deželnega poslanca Muhe, ki je umrl letos meseca marca. Poslanci so stoje poslušali ta govor. — Pri tej priliki pa bodi omenjeno, da je glavar cel govor imel le v italijanskem jeziku, kar nikakor ni prav.

Med naznanili predsedstva bi bilo omeniti, da je vlada predložila deželnemu zboru dva zakonska načrta: glede vpisavanja javne imovine ter glede cestnega policijskega reda. — Silno mnogo je peticij, ki jih je zapisnikar bral le v italijanskem jeziku.

Laško-liberalni poslanec dr. Cesciutti je vložil interpelacijo radi goriškega gimnazija.

Volitev deželnega odbora se je izvršila tako:

Iz splošne skupine in kmetičkih občin je izvoljen dr. Flego (kršč. soc.) s 13 glasovi, 3 listki so bili prazni. Namestnik je Priscini (kršč. socialc).

Iz mestne kurije je bil izvoljen s 5 glasovi dr. Pinausig (laški liberalc), 2 listka sta bila prazna. Namestnik je grof Brandi (kršč. socialc).

Veleposelstvo je z vsemi 6 glasovi izvolilo za odbornika dr. Gregorčiča (slovenski liberalni klub), za namestnika dr. Frankota (slovenski liberalni klub).

Iz cele zbornice je bil izvoljen za odbornika sodni svetnik Dominco (slovenski liberalni klub), za namestnika dr. Podgornik (slovenski liberalni klub). Pri tej volitvi je bilo oddanih za gori imenovana 18, oziroma 17 glasov, 9, oziroma 10 listkov je bilo praznih.

Poslanci S. L. S. so oddajali prazne listke.

Sledile so volitve v odseke. Izvoljeni so v:

kmetijski odsek: dr. Bugatto, baron Locatelli, grof Brandi (kršč. socialc), Furlani, Gorjup, Mikuž (slov. liberalca) in dr. Pascoli (laški liberalc);

šolski odsek: dr. Rebulla (samostojni laški liberalc), Pelca (kršč. socialc), Dominco, Gorjup, dr. Podgornik (slovenski liberalci), Rojce (S. L. S.), dr. Pinausig (laški liberalc);

tehnični odsek: Piscinini, grof Brandi (kršč. soc.), Furlani, dr. Gregorčič, Kovač, Miklavč (slovenski liberalci), Venutti (laški liberalc);

peticijski odsek: Grčić (S. L. S.), baron Locatelli, Piccinini (kršč. soc.), dr. Rebulla (samostojni laški liberalc), dr. Cesciutti (laški liberalc), dr. Franko, Mikuž (slovenski liberalc).

verifikacijski odsek: Piccinini, Bugatto (kršč. soc.), Bombig (laški lib.), Dominco, dr. Gregorin, Rutar (slov. liberalci);

pravniki odsek: dr. Bugatto, dr. Flego (kršč. socialca), dr. Pettarin (laški liberalc), dr. Podgornik, dr. Gregorin (slov. liberalca), Fon (S. L. S.);

finančni odsek: Ponton (kršč. soc.), dr. Rebulla (sam. laški lib.), Bombig, dr. Pettarin (laška liberalca), dr. Franko, dr. Gregorčič, Kovač (slovenski liberalci).

Verifikacija volitev se ni izvršila, ker bo stvar premotrival novoizvoljeni verifikacijski odsek.

Na koncu se je laški liberalc dr. Cesciutti bral svojo interpelacijo, v kateri se nad vlado pritožuje, ker je goriškemu municipiju vzela volivno postopanje za volitve ter mu vzela tudi posle prenešenega delokroga. S tem je bil dnevni red izčrpan. Prihodnja seja bo v ponedeljek dne 6. t. m.

Zanimivo s te seje je bilo še to: Med laškimi liberalci je zmagala dr. Pinausigova frakcija, dr. Pettarin ni prišel več v deželni odbor. Laški liberalci pa so tudi iz skupine mest, v kateri imajo oni vse mandate, volili za namestnika deželnega odbornika kršč. socialca grofa Brandija. Vsekako zelo zanimivo!

Albanci o položaju v Albaniji.

Znani albanski frančiškanski pater Marlaskey, ki je v zvezi z merodajnimi albanskimi krogi, je nekemu poročevalcu glede sedanjega položaja v Albaniji izjavil to-le:

Za Albanijo je nastopila huda doba. Razburjenje je zavalovilo po celi deželi; naši bratje v novi Srbiji so se dvignili proti novim zatiralcem in ne bodo prej odložili orožja, dokler ne zmagajo. Tu ni nobenega kompromisa, nobenega izhoda. Albanske pokrajine, ki jih je londonska veleposlaniška re-unija priznala Srbiji in Črni gori, morajo pripasti novi Albaniji. Zmagati ali umreti! Nobena moč na svetu nas ne bo ustavila na tem potu.

Gibanje za osvobodjenje, ki je sedaj s tako silo bruhalo na dan v novi Srbiji, se je pričelo že pred petimi meseci; že tedaj so albanski obmejni rodovi sklenili, da pod nobenim pogojem ne bodo trpeli srbske oblasti.

Neposredni povod k javnemu upor je pa dala odredba srbske vlade, s katero je gorskemu prebivalstvu nove Albanije zaprla trge: Prizren, Peč in Djakovico. Revni Malisori, ki stanujejo visoko v gorah, imajo od svojih domov do Djakovice 6—7 ur hod. Sedaj jim je ta trg zaprt in ako hočejo za svoje družine nakupiti potrebni živež, morajo iti v Skader, kamor imajo tri dni hod. Srbija nas je obsedila k smrti ter nas hoče izstradati in iztebiti. To je Albancem potisnilo orožje v roke.

Albaniji gre sedaj za življenje in smrt. Albanija brez Djakovice, Peči, Prizrena in Dibre je mrtvorjeno de-
Junaki Skipetari so se dvignili v tisočih in kakor hudourniki dero z gor, da razdero preozke meje. Upor je veleobsežen; vsi Albanci v novi Srbiji stoje pod orožjem. Že je Djakovica in Ljuma v rokah upornikov in že se v močnih oddelkih približujejo Prizrenu. Nad 80.000 mož se nahaja na srbskem ozemlju. Tudi Essad paša bo preko vseh dosedanjih sporov s svojo silo pohitel bratom na pomoč. Srbska armada je s svojim pohodom ob železniški progi proti Skoplju prepozno prišla. Tudi šteje menda le 30.000 mož in bo pač komaj obvladala položaj, ki ga pred 18 meseci ni mogla obvladati 100.000 mož broječa turška vojska. Na vsak način je boj grozen. Ranjenih in

vjetnikov ne bo ne tu ne tam: zmaga ali smrt!

Pa naj izpade konec tako ali tako, naj Srbija tudi zmaga: v štirih do šestih mesecih bo pripravljena in bo izbruhnila nova revolucija. Srbija iz albanskih pokrajin ne bo nikoli napravila dežele, katere bi mogla biti vesela!

Srbski listi razširjajo različne izmišljene vesti, da bi z njimi kasneje opravičili svoje postopanje. Med drugim poroča beograjsko časopisje o tujih vplivih, o bulgarskih in avstrijskih časopisih, da celo o 100.000 avstrijskih vojakih, ki da se preoblečeni bore v vrstah upornikov. Na vsem tem ni trdnice resnice. Ravnotako ni res, da bi albanska provizorična vlada hujskala in podpirala vstaše; seveda ako bi Srbija nadaljevala svojo dosedanje albansko politiko, potem je samoposebi umevno, da se bo albanska provizorična vlada iz vseh sil zavzela za svoje brate in jim na vse načine pomagala.

V boju proti Srbiji ne potrebujejo Albanci nobenih pomočnikov; da imajo le streljivo in strojne puške. Ako bomo imeli dovolj orožja in streljiva, bo vojna za nas dobro izpadla. Samo to dvoje potrebujemo.

Nekateri sovražniki Albanije trdijo, da sedanji vstanek celo nekateri Albanci obsojajo. To je grda laž. Cela Albanija od severa do juga stoji edina kakor en mož, da se otrese tujega jarma. Noben Albanec, bodisi katerekoli vere in kateregakoli plemena, ne bo nikdar služil pod tujim jarmom.

Česar nam je sedaj najbolj treba, da se vsaj notranje razmere konsolidirajo, je takojšnja rešitev vladarskega vprašanja. Le predolgo odlašaja Evropa to reči. Velešile, ki so se posebno zavzele za nas, bi morale zares vse storiti, da se vprašanje, kdo bodi knez Albanije, čim prej končno reši. S tem bi se napravil konec tudi sporom med posameznimi člani provizorične vlade.

Trdi se, da sta se Rim in Dunaj že zedinila za kandidature kneza Wid. Če je ta vest resnična, bo to nesreča za Albanijo; knez Wid je protestant, protestant si pa pri nas nikdar ne bo mogel pridobiti potrebnega ugleda. Tudi mohamedanci bi mnogo raje sprejeli katoliškega kneza. Albanski vodja Konica bej bo v novem albanskem listu »Stella Matutina« (izdajali ga bodo oo. frančiškani), ki bo dne 4. oktobra

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušecki, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Umolknil je in to je bilo znamenje, da je audienca končana. Pop je vstal in klanjaje se dejal:

»Ali morem deti, kdaj bo gospod glavar blagov priiti v Tesno?«

»Ne skrbite za to, batjuška,« se je nasmehnil, »kajti k vam gotovo ne pojdem in se vam ni treba pripravljati na moj sprejem.«

»Moja hiša je preveč uboga,« je rekel ves redeč.

»Vem, vem... vam je vsega premalo, celo rubelj od kože zato, da niste imeli truda s spovedjo.«

»Šlo se je za kaznovanje upornikov,« je bleknil pop zmeden.

»Veselite se, batjuška, upornikov, kajti, ako bi jih ne bilo, bi vi ne imeli postranskih dohodkov in ne bi mogli pisati pritožb.«

»Menda je kdo raztrosil o meni neresnične govorice, ker je znana moja gorečnost.«

»Da, da,« se je nasmehnil glavar, »gotovo je to poljska zvijača... kaj ne batjuška?«

»Ne vem... mogoče.«

»Dobro torej... vas ne bom zadrževal, batjuška, pojdite na obed k Fomi Aleksandroviču, saj sta vendar prijatelja in tovariša.«

»Skupna potreba dela prijatelje,« je odvrnil pop z nizkim poklonom.

»Sami ste si jo skuhal, batjuška,« ga je odslovil.

Tiho preklinjaje je šel pop naglo k načelniku deželne straže in takoj s praga:

»Ah, Foma Aleksandrovič, kakšen je ta pasji sin, strupen kot kača, kako morete vi z njim vzdržati?«

»Kaj početi?« je vzdihnil, »Teško mi je, toda imam otroke, ženo... Bili so drugačni časi v polku, moj Bog, to je bilo življenje, naravnost raj, toda človek je vse to zapravil, zdaj pa poslušaj takega cigana. Kaj pa vam je vendar povedal, Mihael Vladislavovič?«

»Dovolite najprej, da izsopem svojo jezo.«

»Da, napijva se ruskega žganja... povem vam, da ni boljšega zdravila, kot žganje.«

»Z vami, Foma Aleksandrovič, bi se človek vami tudi strupa.«

»Torej pijva... zdaj pa pripovedujte!«

»Moral sem prositi za sprejem, kakor pri škofu, čakam, a ta pasji sin sprejme Juda, a ne mene. Kaj rečete k temu?«

»Hm... niste imeli vzroka se jeziti, Jud je pri nas gotovo denar, vi pa Mihael Vladislavovič, ne daste nič. Kako pa dalje?«

»Norčeval se je, me zasmehoval, da pišem tožbe, da ne skrbim za cerkev, da zahajam k vam...«

»A, živinče, kaj je pa rekel o meni?«

»Da sva prijatelja in tovariša.«

»Hm... gotovo ste pisali o meni v vašem poročilu? Kaj?«

»Hvalil sem vas, Foma Aleksandrovič, kakor zaslužite.«

»Pokvarili ste vse,« je rekel mračen, »vsakdo bo zavohal, da je to moja stvar.«

»Hotel sem kar najboljšo,« se je opravičeval pop.

»Vi, batjuška, nikar se ne pustite voditi od svojega razuma... škoda, da mi niste dali poprej prečitati svojega poročila.«

»Drugič ga vam dam čitati.«

»Prepozno... naj vzame vrag, kaj mi more ta pasji sin?... Kaj pa potem? Kaj je s križem?«

»Rekel je, da ve, kdo je to naredil.«

»Živinče laže,« se je nasmehnil, »ali pa ni vprašal, kaj midva misliva?«

»Tako splošno, oživel se je šele, ko sem mu povedal, da je tam grob vstašev in da je Zvelevič bil na vstaji.«

»Načelnik deželne straže je sklenil roki in rekel ježno:

»Kakšno neumnost ste naredili!... pa ste res brez pameti, batjuška!«

»Kaj pa je?« je vprašal zmeden.

»Kako morete takemu vragu dati v roke denar, s katerim vas bo pogubil? ... Zdaj se bo morala Zvelevičeva odkupiti, škoda starke, midva pa nimava nič od tega. Taka novica, to je zaklad, to je dohodek. Ah, batjuška, kje imate pamet? Pri meni ste izpili samo tri kozarčke, menda ste še med potjo kam vstopili?«

»Na častno besedo, da se nisem dotaknil kozarčka, razen pri vas.«

»Toliko slabeje, batjuška, toliko slabeje... takoj se vam pozna, da ste Galčan, še napil se ni, pa že dela neumnosti.«

»Vrag je vedel,« je zamrmral pop.

»Kje je vaša pamet? Kje je pamet, Mihael Vladislavovič? ... No, kaj pa še?«

»Rekel je, da pojde sam na preiskavo.«

»Ne pojde, kar letel bo, takšen križ, to je naravnost raj... samo vzemi, ker se vsakdo vsiljuje, da bi dal. Takšen-le ima srečo,« je vzdihnil načelnik straže.

»E, ne bo dolgo.«

»Kdo ve?... zdaj pa pišite poročilo, batjuška, jaz bom prečital in popravil.«

»Jaz mu bom zasolil!« se je nasmehnil pop.

prvič izšel, nastopil za imenovanje katoliškega kneza.

Ne razumem, čemu Avstrija in Italija iščeta kneza po inozemstvu, ko imata obe dovolj starih knežjih rodbin, kjer bi se lahko našel sposoben mož za albanski prestol.

Priobčujemo to izjavo, da se čuje tudi albanski glas.

Balkanski dogodki.

BOJI OB SRBSKO - GRŠKO-ALBANSKI MEJI.

Dunaj, 1. oktobra. »Südslawische Korrespondenz« poroča iz Beograda: Uradno se izjavlja, da so poročila iz albanskih virov o obsegu vstaje in o uspehih vstajev deloma pretirana in deloma neresnična. Srbski poveljniki brzojavljajo, da so Albanci začetkom pač dosegli male uspehe, pozneje so jih pa Srbi preopredili pri Mavrovu, Galičniku in pri Ohridi. Prizren je zavarovan, tudi Bitolj ni v nevarnosti.

Belgrad, 1. oktobra. Albanci vdirajo tudi v gorsko ozemlje. Grki so se pričeli uspešno proti Albancem boriti. Albance so Grki iz okolice pri Korici in Vanini pregnali in jih zagnali 20 km proti severu. Boji se še bijejo.

Dunaj, 1. oktobra. Albanska korespondenca poroča iz Valone, da je Essad paša brzojavil začasni vladi v Valoni, da smatra z ozirom na sedanji težavni položaj spor z vladno končan. Poroča se tudi, da se v Elbassanu bijejo hudi boji s Srbi.

Valona, 1. oktobra. Kakor se šele zdaj izve, so Srbi, predno so Albanci Debro zavzeli, 17 albanskih glavarjev prijeli in ustrelili.

Belgrad, 1. oktobra. Po uradnih poročilih so Srbi v ozemlju Ohride in Debre pregnali Albance iz njih postojank in jih prisilili, da naj se čez mejo umaknejo. Vojaški krogi upajo, da v enem tednu zapode Albance iz srbskega ozemlja.

Dunaj, 1. oktobra. Hrvaška korespondenca poroča iz Beograda: 29. septembra so Albanci napadli grške obmejne čete od grškoalbanske meje. Grki so bili prisiljeni, da so se umaknili, a ko so dobili iz Janine ojačenja, so vrgli Albance nazaj čez mejo. Grki so, ko so Albance zasledovali, vdrli 16 km v notranjo Albanijo. Včeraj se je pričel hud boj. Kako je izpadel, še ni znano.

Belgrad, 1. oktobra. Albanci stoje v bližini Vranista in Prizrena, ostale albanske kolone so že Srbi vrgli nazaj. Srbi se, kakor se je sinoči poročalo, vdrli že 15 km daleč v notranjo Albanijo.

Dunaj, 1. oktobra. Položaj se je za Srbe ugodno izpremenil, dasi se še o velikih uspehih ne more govoriti. V severnem operacijskem ozemlju osobito pri Prizrenu in pri Djakovici, kjer so se Albanci vtrdili, se bijejo krvavi boji. Iz Kičeva so Srbi Albance preopredili kakor tudi iz Mavrova. S pomočjo močne artiljerije so Srbi zavzeli Žirovnico. Čez Solun odposlani oddelki so došli že v Bitolj. Tiste Albance, ki so vdrl v Ohrido, Srbi oblegajo.

Belgrad, 1. oktobra. Na severu so Srbi že 16 km daleč v avtonomni Albaniji, na jugu so pa glavno središče arnavtskih vstajev, Debar, zavzeli.

BULGARIJA SE PRIPRAVLJA.

Belgrad, 1. oktobra. Današnji jutranji listi objavljajo podrobnosti o hitrem oboroževanju Bulgarije. Poroča se tudi, da sta dve ladji skozi Oršovo peljali orožje Bulgarom. Srbsko časopisje napada Avstro-Ogrsko, češ da pošilja Bulgariji orožje iz svojih skladišč.

BULGARI IN TURKI.

Belgrad, 1. oktobra. V Džumaji vabijo Bulgari z javnimi oklici prostovoljce, naj pristopijo četam, ki nameravajo v Srbijo upasti. Druga nevarnost pa grozi po mobilizaciji Turčije, ki se v veliki meri izvaja. Sumljivo se zdi tudi to, ker Bulgari se vedno niso prevzeli svojih teritorijev ob obrežju Egejskega morja, dasi so ga Grki že zapustili. Neki član srbsko-tobačne režije, ki je prišel iz Xantija v Skoplje, poroča, da je 20.000 turških vojakov zasedlo Gülmüldžino in Xanti, ne da bi se bile bulgarske posadke upirale, ki so marveč ponoči mesto zapustile. Turški vojski se približujejo turško-grški meji. Iz Soluna se poroča, da dohajajo neprestano vojaški transporti iz Male Azije v turško Tracijo.

GRKI IN TURKI.

Dunaj, 1. oktobra. Tu sodijo, da lahko nastane nov zapletljaj, ker ni verjetno, da Grki pritrdijo turški zahtevi, da se tudi vprašanje otokov pritegne pogajanjem; a izključeno ni, da Turki na Grško pritisnejo in da se londonska pogodba še glede na Turke in Grke izpremeni.

Carigrad, 1. oktobra. Namestu oblolega Rošid beja bo Sufid bej odpislan v Atene.

Rim, 1. oktobra. Tukajšnji krogi smatrajo turško-grški spor za resen, ker hoče Turčija na svojih zahtevah vztrajati. Posredovanje velesil bi ostalo brezuspešno.

Bukarešt, 1. oktobra. Poroča se, da Grška zopet mobilizira.

SRBSKI FINANČNI MINISTER HOČE ODSTOPITI.

Belgrad, 1. oktobra. »Pravda« poroča, da finančni minister Paču odstopi, ko se Pašić vrne v Belgrad. Pačua vojaški krogi dolže, da je povzročil sedanji položaj, ker je glede na armado preveč varčeval.

SKLICANJE SRBSKE SKUPŠČINE.

Belgrad, 1. oktobra. Skupščina se skliče dne 8. t. m. v redno zasedanje.

BULGARSKI ČETAŠI PREKINILI ŽELEZNIŠKI PROMET MED SRBIJO IN BULGARIJO.

Belgrad, 1. oktobra. »Srbska Zastava« poroča, da so radi bulgarskih četašev prekinili železniški promet med Srbijo in Bulgarijo.

SRBSKA SKUPŠČINA.

Belgrad, 2. oktobra. Skupščina bo sklicana k zasedanju dne 8. oktobra. Pašić se bo ustavil na poti v Belgrad dva dni na Dunaju.

50.000 GRKOV NA MEJI.

Belgrad, 2. oktobra. Na srbsko-albanski meji je sedaj blizu 50.000 Grkov, ki bodo v slučaju potrebe posegli v boj in vkorakali tudi v notranjost Albanije.

ALBANSKI UJETNIKI.

Belgrad, 2. oktobra. V mesto Zaječar je bilo prepeljanih 250 albanskih ujetnikov.

BOJI PRI GOSTIVARJU.

Belgrad, 2. oktobra. Iz Elbasana prihajajo vesti, da so med Gostivarjem in Kalkandelami hudi boji med Srbi in Albanci.

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 2. oktobra 1913.

Dež. glavar otvori sejo ob 11. uri dopoldne. Zapisnikarja baron Born in dr. Zajec. Naznani, da je posl. Gangl umaknil svoj predlog glede splošne, enake in tajne volilne pravice za deželni zbor in da bo to zadevo obravnaval pri proračunski debati.

INTERPELACIJE IN PREDLOGI S. L. S.

Dular, Hladnik in tovariši stavijo predlog za **povzdigo sadjarstva**. V naši deželi je velikega pomena sadjarstvo. Bolj gorka lega, mila zima in rodovitna tla ugaajo sadnemu drevju. V preteklih letih se je sicer precej storilo za povzdigo sadjarstva. Kmetijska družba, razne podružnice, nekatere šole so vzgojile in razdelile že mnogo lepih drevesc. Žalibog zasajajo sadno drevje v večji meri le bolj imoviti posestniki, ki zmorejo strošek za nakup in saditev drevesc. Tisti, ki bi najbolj potrebovali, da bi si z zasaditvijo sadnega drevja povečali svoje skromne dohodke, nimajo sredstev, da bi nakupili zadosti sadnih drevesc. Mnogi pa tudi nimajo potrebnega znanja, kako je drevesca saditi in vzgojevati. Imamo sicer sadjarskega strokovnjaka, ki z veliko vnemo skuša ljubezen do sadjarstva pri naših kmetovalcih vzbuditi. Toda ni mu mogoče, ker je s pisarniškim poslom preobložen, tudi praktično na licu mesta poučevati, kako je treba drevesca vzgajati. Da bi se mogel tak pouk podati in da bi se sploh z večjim veseljem do te lepe kmetijske panoge začeli baviti tudi manjši kmetovalci, predlagajo podpisani: 1. Nastavijo se začasno v krajih, ki so za sadjarstvo posebno ugodni, krajni sadajrji, ki bi pod nadzorstvom odbora kake kmetijske podružnice ali kake druge kmetijske organizacije bili kmetovalcem vedno na razpolago za praktična dela. 2. Dovolj naj se primeren znesek za nagrade onim kmetovalcem, ki bi z veliko vnemo na svojem zemljišču negovali sadjarstvo.

Matjašič in tovariši interpelirajo deželnega predsednika, kaj je s **preložitvijo klancev na državni cesti v Metliki**.

Matjašič in tovariši interpelirajo deželnega predsednika, kaj je s **preložitvijo klancev na državni cesti med Novim mestom in Mirno Pečjo**.

Perhave in tovariši vprašajo deželnega glavarja: Že večkrat se je **vprašanje živinskega zavarovanja** razpravljalo v deželnem zboru in je dobil deželni odbor naročilo, da to velevažno zadevo proučuje in stavi primerne predloge. Vprašamo, kako daleč je uspelo to delo pri deželnem odboru.

Perhave in tovariši interpelirajo deželnega glavarja glede **uravnave reke Vipave** v Vipavski dolini. Vprašanje reke Vipave postaja vedno bolj pereče, posebno zadnji dve leti, ko pogosto povodnji preplavljajo rodovitna polja ter povzročajo škodo po njivah, kjer letos radi obile moče niti glavni poljski pridelek, turšica, ne bo zorila, ter bodo s tem Vipavci občutno zadeti. Deželni odbor je v zasedanju dne 16. februarja 1912 soglasno sklenil resolucijo podpisanega, ki se glasi: Deželni zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, naj vse potrebno ukrene, da se v prihodnem zasedanju more deželnemu zboru predložiti načrt zakona za uravnavo reke Vipave. Podpisani vprašamo gospoda deželnega glavarja: Ali bode deželni odbor že v tem zasedanju predložil načrt zakona za uravnavo reke Vipave.

Hladnik in tovariši predlagajo **napravo deželne ceste II. vrste od Šent Ruperta čez Hom na Gradišče**. Velik del obširne občine Šent Rupert na Dolenskem je brez zveze s Šent Rupertom in železnico. Posestniki na Homu, Selih, Vihru in na Gradišču imajo tako slaba kolovozna pota, da morajo na primer 300 kg umetnega gnoja voziti s čveterino. Za kubični meter trdih drv pa ne dobijo na licu mesta niti 1 K. Vsled tega je nemogoč vsak napredek v gospodarstvu. Da se tudi za te kraje odpre svet in se omogoči več kot 100 davkoplačevalcem v hribovitih legah občine Šent Rupert spravljati svoje prideleke na svetovni trg, predlagajo podpisani: Deželnemu odboru se naroča izdelati po svojem strokovnjaku načrt za zvezo Šent Rupert — Hom — Gradišče, ki bi se potem nadaljevala do ceste, ki drži od občine Dule na Radeče.

Hladnik in tovariši predlagajo, naj se proučuje, kako bi se mogla napraviti **zveza čez Krko pri Mršečji vasi**, da bi se promet na tej deželni cesti mogel vršiti neovirano.

Hladnik in tovariši predlagajo, naj deželni odbor dá izdelati **načrt in proračun za most čez Krko pri Cerk-ljah**.

Hladnik in tovariši stavijo predlog glede **osuševanja travnikov ob Bistrici in ob Mirni v občini Šent Rupert**. V občini Šent Rupert je mnogo močvirnih travnikov, na katerih raste slaba kisle trava. Taki travniki so ob Bistrici pod Kremenom pri pokopališču, pod Prapročem med Mirno in Rakovnikom, v obližju cerkve sv. Roka itd. Osuševanje bi ne stalo mnogo, ker bi ne bilo treba vode daleč odpeljati. Treba bi bilo le po enotnem načrtu delo izvršiti. Ker je velikega gospodarskega pomena, da se pridela več krme in tako zboljšajo dohodki tamošnjih kmetovalcev, zato predlagajo podpisani: Deželnemu odboru se naroča, da ukaže izdelati čimprej načrt za osuševanje močvirnih travnikov v občini Šent Rupert.

Povše, Vehovec in tovariši interpelirajo v zadevi **pokončavanja poljedelstvu škodljivih mrčesov**. Po vsej deželi, osobito pa v okrajih Litija, Višnja gora in Žužemberk je letos črv (hroščev) ne le na njivah, zasajenih s krompirjem, ki je ves objeden, ampak tudi po travnikih in deteljah neizmerno veliko škodo povzročil, tako da so cele livade uničene, da ni bilo kaj kositi. Treba bo tako razjedene ruše na novo obdelati in zasejati. Ker je pa nevarnost, da se bo hroščev razvilo na neštete množine in se je bati, da bo prihodnje hroščevo leto prava katastrofalna nevarnost za naše polje in gozde, je nujno, da se po zgledu postopanja v Franciji z vsilo deluje na to, da se zatre ta kmetijstvu in gozdarstvu skrajno škodljivi mrčes. Zato predlagamo: Visoki deželni zbor skleni deželnemu odboru naročiti, da v prihodnji proračun postavi primerno višji kredit v svrhu pokončavanja kmetijstvu škodljivih mrčesov. Predlog naj se odkaže kmetijskemu odseku v posvetovanje.

Zabret in tovariši stavijo predlog glede **pokončavanja poljev in drugih mrčesov**.

Matjašič, Dermastia in tovariši interpelirajo deželnega glavarja: Vložen bil predlog v zbornici za **uravnavo potoka Nerajčice** v občini Dragataš. Vpraša se, v katerem stadiju se nahaja uravnavo potoka Nerajčice.

Bartol, Jaklič in tovariši interpelirajo, v katerem stadiju se nahaja **zadeva uravnave Bistrice** (v občini Zadražica).

Dermastia, Matjašič in tovariši interpelirajo, ali bi deželni odbor bil voljan **pospešiti zgradbo ceste čez Tančogoro** in ugoditi tozadevnim željam tamnega prebivalstva.

Dermastia, Matjašič in tovariši interpelirajo, ali je deželni odbor voljan **pospešiti gradnjo ceste Draščič-Krmačina—deželna meja** in ugoditi željam prebivalstva v Draščih in Zelez-nikih.

Interpelacije in predlogi narodno - napredne stranke.

Reisner na deželnega predsednika glede takozvane dr. Zaplotnikove nemške premijske ustanove. — Dr. Triller nujno predlaga glede izpopolnitve telefonskega omrežja v Ljubljani. — Dr. Triller nujno predlaga glede prezidave Južnega kolodvora v Ljubljani v centralni kolodvor. — Ribnikar glede ceste Kostanjevica—Žumberk. — Isti glede ceste čez Tančogoro. — Pirce nujno predlaga glede poddržavljenja pošte v Kranju.

POROČILI USTAVNEGA IN OBČINSKEGA ODSEKA.

OBVEZNA USTANOVITEV OBČINSKIH POSREDOVALNIH URADOV.

Poročevalec poslanec Zabret poroča: Besedilo zakona o občinskih posredovalnih uradih, ki ga je sklenil deželni zbor dne 27. septembra 1911, vzbuja v nekem oziru dvom, je li ustanoviti občinske posredovalne urade v vseh občinah ali samo v tistih občinah, v katerih sklene občinski zastop ustanovitev takega urada. Deželni odbor je bil mnenja, da velja prvo in da navedenih besed ni razumeti tako, da je prepuščeno občinskimi zastopniki, ustanoviti občinski posredovalni urad ali ne, ampak da je s tistimi besedami označena samo oblika, s katero naj se ustanove občinski posredovalni uradi, ki jih je obvezno uvesti. C. kr. ministrstvo za notranje stvari pa je v posebnem primeru, ki je prispel prizivnim potom do njega, izrazilo nasprotno mnenje ter odločilo, da po zmislu tega zakona ustanovitev občinskih posredovalnih uradov ni obvezna. Deželni odbor, prepričan slejkoprej, da je bila visokemu deželnemu zboru namera ustvariti po vseh občinah na Kranjskem omenjene urade, misli, da bi bilo najbolje, navedene, dvome zbujujoče besede izločiti iz besedila, da bo za bodoče ta sedaj sporna zadeva popolnoma jasna in zatrjena, in predlaga zatorej sledeče besedilo zakona:

§ 1. zakona z dne 27. septembra leta 1911., dež. zak. št. 45, se razveljavlja v sedanjem besedilu in se poslej glasi: § 1. Posredovalni urad v svrhu poravnave poizkusa, katerega vršijo iz občine voljeni zaupniki, se ustanovi v vsaki krajevni občini. Ta posredovalni urad je pristojen poizkusiti poravnave v vseh v § 11. naštetih slučajih preprirov v civilnopravnih zadevah, kakor tudi poizkusiti v § 28. navedeno spravo. V obsežnih in zelo obiljudenih občinah se more, ako to sklene občinski odbor in temu pritrdita deželna vlada in deželni odbor, ustanoviti tudi več posredovalnih uradov. — Občine, ki v svojem okolišu ustanove več posredovalnih uradov, morejo odkazati vsakemu teh uradov poseben del občinskega ozemlja kot njegovo okrožje, v katerem je izključno pristojen, ali pa proglasiti vsak posamezni urad za pristojnega za ves obseg občinskega ozemlja. Deželnemu odboru je prepuščeno, da sporazumno z deželno vlado dve ali več občin istega sodnega okraja, v katerih bi ne bilo pričakovati uspešnega poslovanja samostojnega posredovalnega urada, združi v skupno okrožje posredovalnega urada in določi obenem sedež tega urada.

Ustavni in občinski odsek se je mnenju deželnega odbora pridružil in predlaga, da se priloženemu zakonskemu načrtu ustavno **pritrdi**.

Dr. Nova k kritikuje občinske posredovalne urade z ozirom na obstoječe politične razmere, ker ne morejo uspešno delovati in so le nekaka karikatura. Nasprotujejo jim ne samo mesta, ampak tudi kmetijske občine. Predvsem pa bo obremenjena Ljubljana, ki bo morala ustanoviti biro s plačanimi močmi. Občinam, ki takega urada ne marajo, naj se pusti svoboda. Narodnapredna stranka je vsled tega proti predlogu. — Dr. Egger govori tudi proti obveznosti iz dveh vzrokov, češ, da prvič niso posredovalni uradi imeli uspeha ne v kazenskih ne v civilnopravnih zadevah, drugič pa je proti iz razloga varovanja avtonomije občin. Njegova stranka bo zato proti glasovala. — Dr. Pegan zavrača trditve, da so posredovalni uradi nekaka karikatura. Ljudstvo je precej splošno odobraval to institucijo, toži se le, da imajo ti uradi premalo oblasti. Tega pa nismo mi krivi, mi bi tem uradom radi dali več pravic, ovira nas le državni zakon. Ljudstvo je s poslovanjem teh uradov zadovoljno. Če ni popolnoma vseh pričakovanih uspehov, je treba vzgoje ljudstva v tem oziru. Glede

bora je za zimo naročil 28 vagonov krompirja, 2 vagona kislega zelja, 2 vagona fižola in veliko jaje. Dalje je naročil 15.800 kilogramov različnih rib in 8200 kg morskih lososov, ki se bodo vsak petek prodajale na trgu. Kakor znano, ima občina tudi troje mesnic, kjer prodaja goveje in prešičeve meso prve vrste. Dalje prodaja občina mleko in mlečne izdelke ter zelenjavo. Večja naročila se strankam dostavljajo na dom.

Bosenski trgovci in industriji proti vladni politiki. Dne 29. m. m. se je vršila seja sarajevske trgovske in obrtno-zbornice, na kateri so razpravljali o davčnem vprašanju. Nazadnje se je sprejela resolucija, v kateri se obsoja fiskalna vladna politika. Člani prete, da bodo položili mandate, ker jim vlada jemlje ugled v prebivalstvu. Enako resolucijo je sprejelo društvo industrijev na svojem obnem zboru. Industriji groze, da bodo svoje tovarne premestili v monarhijo, kjer imajo boljše pogoje za obstanek, nego v Bosni. Resolucije se izroče deželnemu načelniku Potioreku in skupnemu finančnemu ministru vit. Bilinskemu.

Deželna kmetijska gospodinj-ska šola na Vrhniki sprejema za zimski šestmesečni tečaj od 1. novembra do 30. aprila učence, ki so spolnile 14. leto in dovršile domačo ljudsko šolo. Šolo vodijo šolske sestre, poleg teh poučujejo deželni strokovni učitelji. Učenke ostanejo ves tečaj v zavodu in plačajo mesečno 30 kron za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo in postrežbo. Prošnje za sprejem je vlagati do vstetega 18. oktobra t. l. šolskemu vodstvu na Vrhniki. Prošnjam je pridjati zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in zavezni list staršev, oziroma postavljenih varuhov, da gojenka ostane ves čas tečaja v zavodu. Poučuje se verouk, vzgojeslovje, gospodinjstvo, knjigovodstvo, gospodinj-sko spise, računstvo in zdravstvo, gospodinjstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, živinoreja, prašičjereja, mlekarstvo, perutninarstvo, pranje, likanje, šivanje, krojno risanje in kuhanje. Kdor želi bolj natančnih pojasnil o tej šoli, naj se obrne pisмено na vodstvo gospodinj-ske šole.

Na deželni gospodinj-ski šoli v Repnjah, pošta Vodice, železniška postaja Vižmarje na Gorenjskem, se zaključil letni gospodinj-ski tečaj dne 25. oktobra t. l. Zimski šestmesečni tečaj pa se prične dne 5. novembra t. l. in bo trajal do 25. aprila 1914. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14. leto. Učenke ostanejo cel čas tečaja v zavodu šolskih sester in plačajo mesečno 30 K za hrano, stanovanje, razsvetljavo, kurjavo in drugo. Za obrabo pohištva in učil je plačati za cel tečaj enkrat 15 kron. — Prošnje za sprejem je vlagati pri vodstvu šole v Repnjah najkasneje do 15. oktobra t. l. Prošnjam je pridejati zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in zavezno izjavo staršev ali njih namestnikov, da bodo držali gojenke skozi cel tečaj v zavodu. Pripomnimo, da se gojenke uče teoretično in praktično vsega gospodinjstva kot kuhanja, šivanja in krojenja, pranja, likanja, vzgoje otrok, vrtnarstva, živinoreje, dela na polju, računstva in spisa pod vodstvom šolskih sester in strokovnih učiteljev deželnega odbora.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Obstrukcija v tirolskem deželnem zboru. — Vesti o izpremambi vlade. — Načelnik generalnega štaba ostane le začasno na svojem mestu. — Ogrske zadeve.

Inomost, 1. oktobra. Nemški svobodomiselnici so v današnji seji deželnega zbora vložili 78 nujnih predlogov, da preprečijo razpravo o volilni presnovi. Dež. glavar dr. baron Kathrein je zato sejo zaključil. Tudi za jutri napovedana seja se je odpovedala.

Dunaj, 1. oktobra. V političnih krogih se je danes trdilo, da justični minister dr. pl. Hochenburger odstopi. To govorico so takoj demantirali.

Dunaj, 1. oktobra. Vojaški krogi potrjujejo, da ostane Conrad pl. Hötendorf še naprej na svojem mestu, predvsem zato, ker zunanji položaj še ni popolnoma pojasnjen. Vojaški krogi trde, da bo baron Conrad v kratkem zopet svojo demisijo vložil.

Budimpešta, 1. okt. Ogrska zbornica bo imela dne 8. oktobra le eno sejo, da pripravi material za posvetovanja. Grof Tisza je izjavil, da morajo delegacije rešiti proračun in da se morajo zato že koncem oktobra ali vsaj začetkom novembra sklicati. Predsednik ogrske zbornice je ukazal, da v bodoče parlamentarne straže ne bodo namestili na hodnikih, kjer bodo le trije častniki, katerim bo predsednik svoja navodila.

Izpred sodišča.

Kamila Theimer v Litiji.

Litija, 1. oktobra 1913.

Včeraj dne 1. oktobra t. l. se je vršila pri c. kr. okrajnem sodišču v Litiji razprava za zasebno obtožbo Kamile Theimer proti župniku na Sveti Gori, gospodu Ivanu Lovšin. Te razprave se je udeležila Kamila Theimer osebno, kar je vzbujalo v Litiji splošno pozornost in privabilo v sodno dvorano narodne dame in drugo domačo inteligenco. — Kamila Theimer je stavila pod obtožbo besede, katere je baje izgovoril župnik Lovšin o priliki ljudsk. tabora na Sveti gori dne 15. avgusta t. l., da je Kamila Theimer neumna ženska in da je laž, kar je pisala o dr. Kreku in dr. Šusteršiču.

Med našim ljudstvom je ta tožba povzročila večjo pozornost, ne vsled osebe Kamile Theimer, ampak vsled tega, ker je bilo okrog župnika Lovšina pri shodu na Sveti Gori v neposredni bližini zbranih veliko inteligentnih ljudi in preprostega kmetijskega ljudstva, kateri so gospoda župnika opazovali in dobro slišali, da gospod župnik ni o Kamili Theimer sploh ničesar govoril. Ljudje so se čudili, kako on sploh more priti na zatožno klop in je celo liberalno glasilo »Slovenski dom« pisalo, da se je gospod župnik Ivan Lovšin jako mirno in dostojno obnašal.

Vkljub temu je šest prič iz nasprotne tabora pod prisego izpovedalo, da je župnik Ivan Lovšin izgovoril o Kamili Theimer inkriminirane besede, deloma pa, da je pritrdil samo besedam govornika.

Župnik Lovšin je vztrajal konsekvntno tekem cele razprave na stališču, da inkriminiranih besed ni govoril in jih vsled tega ne more priznati; če bi se zavedal, da jih je izgovoril, bi jih tudi možato priznal. Skliceval se je na razbremenilne priče, katere so bile v njegovi neposredni bližini, in katere bi gotovo morale tudi slišati inkriminirani očitki, če bi ga bil izrekel. To so bile priče, katere so bile deloma veliko bližje g. župnika, kot nasprotne priče, med njimi tudi okoliški župani. Nasprotne priče so namreč izpovedale, da je župnik Lovšin pri tem, ko je izgovoril inkriminirane besede, še z rokami okrog mahal.

Sodišče pa je vse te priče — bilo jih je pred sodno dvorano navzočih 22 — odklonilo kot zgolj negativne priče, češ da iste ne bi mogle omajati verodostojnosti pozitivnih prič.

Nato je župnik Lovšin po svojem zagovorniku izvajal, da so inkriminirane besede, če se jih smatra dokazanim, zgolj primerna kritika nastopa zasebne ovaditeljice v naši politični javnosti in posebno zaslužena kritika njenega nastopa, kot ga kaže v zadnjem času v svojem dozdnevem razmerju napram dr. Kreku. Zasebna ovaditeljica sama izvaja namreč v dotičnih pismih, da je ravnila kot neumna žival, in da je vse zlagano, kar je pisala o dr. Kreku, da torej sodišče ne more dati zasebni ovaditeljici več časti, kot si jo sama priznava v svojih lastnih pismih. — Ker je stavljena pod obtožbo samo trditev, da je Kamila Theimer neumna in da je vse laž, kar je pisala o dr. Kreku in dr. Šusteršiču, hoče ovadeni doprinesiti o tej trditvi dokaz resnice po dejstvih, iz katerih bo razvidno, da je res Kamila Theimer pisala laž v slovenskih listih in zaslužila tako kritiko, kot jo označujejo inkriminirane besede.

Sodišče je ta ponudeni dokaz zavrnilo, češ da je dokaz resnice o tem dejstvu sploh nedopusten in izreklo obsodbo, s katero je obsodilo g. župnika na 100 K denarne globe.

Liberalci pravijo, da tej tožbi slede še mnoge druge. Mi pa pravimo, da bodo ravno take tožbe tudi našemu ljudstvu odprle oči, kako izgleda liberalizem od blizu, in dovedlo do prepričanja, da tudi taka sredstva ne bodo rešila našega propadlega liberalizma.

Isti dan se je vršila tudi razprava na zasebno tožbo deželnega odbornika dr. Ivana Zajca proti Ivanu Taufer, posestniku apnenic v Zagorju, ker ga je slednji na dotičnem shodu žalil, da je lažnik, da je pri koritu in da dela za svoj žep. Ivan Taufer je bil na obtožbo obsojen na denarno globo 50 kron ali pa pet dni zapora; na tako nizko kazen pa vsled tega, ker je njegov zagovornik izjavil, da se bo Ivan Taufer pobiljal in se ne bo na shodu nikoli več tako obnašal.

VELIKANSKE IZGUBE BULGARIJE.

Sofija, 1. oktobra. Zunanje ministrstvo objavlja sledeče številke izgub Bulgarije v obeh balkanskih vojskah: V prvi 313 častnikov in 29.714 vojakov mrtvih, 915 častnikov in 52.550 vojakov ranjenih. 2 častnika in 3139 voja-

kov se je izgubilo. V drugi vojski: 260 častnikov in 14.602 vojakov mrtvih, 816 častnikov in 15.305 vojakov ranjenih, 69 častnikov in 4560 vojakov se je izgubilo. Okoli 10.000 ostane za celo življenje invalidnih. Skupno je Bulgarija izgubila v obeh vojskah od 17. oktobra 1912 do 29. septembra 1913 644 častnikov in 52.588 vojakov.

Ljubljanske novice.

Ij Agentje nekaterih ljubljanskih tvrdk hodijo po ljubljanski okolici in med tem, ko vsiljujejo blago svoje tvrdke, nesramno obrekujejo »Ljudsko posojilnico«. Našim somišljenikom se zahvaljujemo, da so nam potrebno sporočili. Ako ne bodo tvrdke pri svojih agentih napravile reda, potem bomo prisiljeni dotične tvrdke s primer-nim priporočilom objaviti.

Ij Seja občinskega sveta bo z ozir-rom na zasedanje deželnega zbora šele v torek, dne 14. t. m.

Ij V proslavo 65 letnega vladanja cesarja Franca Jožefa I. priredi ljubljansko tobačno delavstvo v soboto, na imendan presvetlega vladarja sv. ma-šo ob pol 8. uri zjutraj na dvorišču ljubljanske tobačne tvornice. Pri sveti maši bo pel pevski zbor Katoliškega društva za delavke.

Ij Hrvaško deželno gledališče iz Zagreba bi dalo, kakor se glasi porudba g. intendanta, Ljubljani na razpolago ves svoj prvovrstni ensambel (tudi godbo in zbor) za tri prvovrstne predstave vsakih štirinajst dni. Hrvaško deželno gledališče zahteva za to 40.000 K subvencije. Upajmo, da se posreči to svoto nekoliko znižati. Vsekakor je želeli, da se posreči pridobiti to prvovrstno gledališče za gostovanja v Ljubljani in da se za opero in opereto tudi za drugo leto ostane ž njim v zvezi.

Ij Liberalne brezsrčnosti o »Slovenski Filharmoniji«. Liberalni listi pišejo, da so seve tudi konca »Slovenske Filharmonije« krivi »klerikalci«. Na zadnjem obnem zboru »Slovenske Filharmonije« je njen predsednik dr. Ravnikar izrečno povdarjal, da so »Slovensko Filharmonijo« rodili takratni septemberski dogodki, da je takrat imela 900 članov, katerih število je pa padlo na 200. Ali so morda »klerikalci« krivi, ako vsi liberalci nočejo pristopiti k »Slovenski Filharmoniji«. Kar se pa tiče slovenskega gledališča, bi končno tudi občini ne padla krona z glave, ako bi pristala na zahteve deželnega odbora, ker so itak celo vsi pametni liberalci bili mnenja, da tako kot lani ni prišlo do tega, da bi deželni odbor posegel katastrofalno vmes, bi do tega tudi letos ne prišlo. Sicer se pa liberalci sami najbolj poznajo: če menijo, da bi se jim letos ne bilo v gledališču mogoče zdržati v mejah dostojnosti, tedaj le kažejo, da so taki ljudje za kulturni zavod nesposobni. Nekoliko samozatajevanja bi si bili pa lahko naložili, če so jim res slovenski igralci in godci »Slovenske Filharmonije« tako pri srcu, kakor vpijejo. Sicer bomo pa kmalu v dejanju videli, koliko so našim liberalcem godci »Slovenske Filharmonije« pri srcu.

Ij Gremij ljubljanskih trgovcev se je proti sklepu ljubljanskega občinskega sveta glede zvišanja davka na gostaščino pritožil na deželni zbor kranjski.

Ij Za ustanovitev sladkornih tovarn je včeraj sklical v Ljubljano sestanek bivši deželni glavar pl. Šuklje. Tovarna v Ljubljani bi veljala 10 milijonov, ona pri Rudolfovem 4 do 6 milijonov. Sodeloval bi v prvi vrsti francoski kapital. Posebno naj bi prišlo v poštev za pridelovanje pese ljubljanske barje. Do novega leta naj bi podjetje pridobilo 5000 do 6000 oralov. Če se vse ugodno reši, bi bilo mogoče z gradbo ljubljanske tovarne pričeti meseca maja prihodnjega leta. Na zborovanju so govorili bivši deželni glavar pl. Šuklje, ravnatelj Pirc, Lenarčič in ing. Turk. V ustanovni odbor so bili izvoljeni Jelovek (Vrhnika), dvorni svetnik plem. Šuklje (načelnik), gozdar Schauta, veleindustrijec Lenarčič (podnačelnik), ravnatelj ing. Turk (zapisnikar) ravnatelj dr. Kersnik (blagajnik) in — prof. ing. Milan pl. Šuklje (zapisnikarjev namestnik). Poleg sta še odboru prideljevalna ravnatelj Pirc in vin. nadzornik Skalický. — Ravnatelj dr. Kersnik je predlagal, naj se dosedanje stroške 7000 K pokrije z mejničnim posojilom.

Ij Poskušni napad ali kaj? Te dni je šla neka gospodična v Rožnik po kostanj. Med potjo ji prideta nasproti dva neznana potepuha, izmed katerih je eden takoj zaostal, drugi pa, ki se je gospodični bližal, je potegnil iz žepa nož ter ga začel odpirati. Seveda se je gospodična tega prestrašila in takoj zbežala. Bilo bi pač umestno, da bi varnostna oblast take individue polo-

vila ter jih spravila, kamor pač spada. Razume se pa tudi, da za vsakim grmom ne more stati stražnik ali orožnik.

Ij Zopet napad v tivolskem gozdu. Sodruga Iv. Cankarja je v tivolskem gozdu, ko se je vračal zvečer iz Ljubljane na Rožnik, napadel neznanec in ga ranil na obrazu.

Ij Zidati so začeli na Zupančičevi parceli na vogalu Nunske ulice in Bleiweisove ceste ličen paviljon, v katerem bo izvrševala gostilniško obrt gospa Marija Bevčeva.

Ij Na včerajšnji semenj so prignali 687 glav, in sicer 277 konj 215 volov, 124 krav, 36 telet, 32 prašičev in 3 koze. Kupčija je bila srednje živahna, ker tujega kupca ni bilo posebno mnogo, domačin pa niso bili zanj nič kaj posebno vneti.

Ij Božjast je vrgla danes zjutraj pred Krisperjevo trgovino na Mestnem trgu neko žensko, ki je komaj še prišla v trgovino, in ko je tam prišla k sebi, so jo odnesli domov.

Ij Kako se poznajo strupene gobe. Švicarski učitelj o gobah Julij Rothmayr je po dolgoletnem proučevanju dognal, da je vsako gobo lahko spoznati ali je strupena ali ne, in sicer po barvi in obliki na spodnji strani klobuka. V ljubljanski kazini se bo od 9. do vključno 12. oktobra letos vršila razstava gob, kjer se bo občinstvu demonstriralo Rothmayrjevo pravilo za spoznavanje strupenih in vžitnih gob.

Ij Umrli so v Ljubljani: Mihael Abe, činar, 36 let. — Elizabeta Novak, žena posestnika in izvoščka, 62 let. — Frančiška Pavlin, dnarica, 59 let. — Frančiška Selan, hči delavca tob. tov., 4 mesece. — Josip Prepeluh, mesar, 57 let.

Ij Prodaja erarnega konja. Jutri se vrši na dvorišču nove pehotne vojašnice v Ljubljani licitacija jezdnega konja. Kupci naj se zbero na omenjenem prostoru ob 10. uri dopoldne.

USTANOVE ZA ŽELEZNIČARJE.

Kakor vsako leto, razdelili se bodo tudi letos dohodki raznih ustanov med vpokojene in podpore potrebne železničarje, oziroma med njih vdove in sirote. Prošnje je vlagati najkasneje do 1. novembra 1913 pri načelništvu glavnega kolodvora v Ljubljani. Na prošnje, ki se izročijo kasneje, se ne moči več ozirati. Vsa druga pojasnila daje tajništvo istega urada.

Štajerske novice.

Š Duhovniške vesti. V pokoj je stopil kurat v moški kaznilnici v Kar-lau-u, gospod M. Ljubša, po 22letnem službovanju na omenjenem zavodu in se nastanil v Gradcu. G. Ljubša je naš rojak od Sv. Benedikta v Slov. Goricah. — Č. g. Anton Lassbacher, kaplan na Vidmu pride za mestnega kaplana v Celje. — Provizor č. g. Ivan Luskar v St. Lenartu nad Laškimi je prestavljen kot kaplan na Videm.

Š Naši pristaši na Murskem polju. Naš odličen pristaš z Murskega polja nam poroča: Pri volitvi okrajnega odbora je bil za načelnika izvoljen zopet naš vrli dosedanjí načelnik g. J. Rajh z Mote, za podnačelnika pa g. Fr. Seršen, trgovec v Ljutomeru. Tudi odbor-niki so razen Hönigmana vsi naši. Tako so pristaši Kmečke zveze zopet sijajno zmagali v važnem okrajnem zastopu lepega Murskega polja. Liberalni tintomaz pri »Slov. Narodu« pa je pomagal s svojimi neosnovanimi in surovimi napadi, da je liberalna stranka zgubila na našem Murskem polju zad-njo trohico vpliva. Pri nas liberalcev nihče več ne mara. Boj liberalnemu časopisju!

Š Jugoslovanska Strokovna Zveza. V soboto, dne 4. oktobra, ob 8. uri zvečer se vrši v Mariboru (Zadružna zve-za) shod obeh mariborskih skupin J. S. Z. Na shodu govori dr. Veble iz Celja. Po shodu odborova seja štajerskega okrožja J. S. Z. — V nedeljo, dne 5. oktobra, po pozni sv. maši pa bo v Ptuj v prostorih Kmečke posojilnice ustanovni shod skupine J. S. Z. za Ptuj in okolico. Govorita poslanec dr. Ant. Korosec in predsednik štajerskega okrožja Fr. Žebot. K skupini je pristopilo že toliko članov, da je skupina ustanovljena. — Če se kje želijo ustanoviti delav-sko strokovno organizacijo, naj se obr-nejo na Jugoslovansko Strokovno Zve-zo v Ljubljano.

Š Smola liberalnega veljaka. V Dram-ljah pri Celju imajo nekega kramarja, kateri si domišljuje, da ga bo tamošnje ljudstvo častilo kot svetnika. Mož se zove Miloš Jarnovič in je pred leti s culico privrtnal v Dramlje. Da bi postal slaven, se je Jarnovič, ki prodaja mleko, udinjal liberalni stranki, piše liberalnim listom in se vojskuje na vse pretege z našo stranko in zaupniki K.

Z., posebno z g. župnikom Ogrizekom, ki velja ne samo v Dramljah, ampak v celi okolici kot blaga mirna duša. Svoj čas je v celjski »Narodni List« pisal Jarnovič, ko bo on, vodja tamšnjih naprednjakov, tožil g. župnika, ker je slednji Jarnoviču, veljaku vseh vujakov, v cerkvi javno prepovedal tuj sedež. Liberalci so bili silno navdušeni in so na račun, da bo g. župnik obsojen, pili že noč in dan. Toda liberalni račun ni prišel na čisto. Jarnovič je v vseh instancah slavno pogorel. Župnik je ostal zmagovalček, a Jarnovič je dobil kot nagrado lepo pismo od sodnije, da mora plačati sodne lepe stroške. Dodatno omenjamo, da če bi kje liberalci hoteli »izborni« sestaviti nove volilne imenike za občinske volitve, naj se obrnejo na naslov: Miloš Jarnovič, kramar v Dramljah, via St. Jurij ob juž. žel.

š Nesreča. Celje: Dne 23. septembra je šlo več splavov tod mimo proti Zagrebu. Blizu Zidanega mostu štrli iz Save velik drevesni štor, kateremu se je mogoče izogniti le, če se pridno veslja na obran. Prvi splavi so srečno prišli mimo nevarnega mesta, medtem ko je splav, katerega sta vodila Janez Vratnar in Jožef Pečnik iz Gornjega grada, zadel s tako silo ob štor, da se je splav raztrgal ter sta Vratnar in Pečnik padla v vodo. Prvi se je rešil, medtem ko je drugi zginil v valovih. Trupla še niso našli.

š Strah štajerskih Nemcev. Štajerski Nemci že dolgo niso prestali toliko strahu kot zadnji čas, ko jim hudobna zverina v gorah od koroško-štajerski meji ubija živino in se je bati, da bo sedaj, ko se goni živino s planin v doline, začela napadati tudi ljudi. Dosedaj se še ni moglo do gotovosti doznati, ali je dotična zver lev, medved, volk, hijena ali kakršnekoli vrste živali roparic. Nekateri ljudje celo mislijo, da se tukaj gre za prazen strah, »bau-bau« imenovan in da je vse govorjenje o grozni zverini le prazna domišljija strahopetnih štajerskih Nemcev. — Od raznih strani so se razpisale že lepe nagrade za onega srečnega lovca, ki bi usmrtil zver, ki prizadeva ubogim štajerskim Nemcem toliko strahu. Vlada je obljubila že 600 K nagrade, okrajni zastop v Voitsbergu 100 K in okrajno glavarstvo istotam 40 K. Pa kakor je videti, bodo te nagrade še dolgo časa čakale, da jih kdo zasluži. Dne 25. septembra je šla n. pr. četa nemških lovcev, broječa 14 mož, na lov za zverino. Popoldne krog 3. ure sta zapazila dva nemška Jokina kakih 30 m pred seboj veliko rjavo zver. Starejši lovec je takoj nameril puško in hotel ustreliti. Mlajši pa ga zgrabi za roko in pravi: »Mihl, schies net, sunst sa ma olle hin!« (Mihl, ne streljaj, sicer smo vsi proči). In res, korajžna Nemca sta se ustrašila in — si nista upala streljati.

Primorske vesti.

p Konsekracija škofa dr. Perezzoli-ja. V nedeljo od 9. uri dopoldne bo v baziliki sv. Justa v Trstu slovesno konsekriran novi škof poreško - puljski msgr. dr. Trifon Pederzoli. Slovesnosti se udeležijo škofje iz Gorice, Trsta, Ljubljane in Krka.

p Nemške potrebe. Društvo nemških učiteljev v Trstu se pogaja s tvrdko Freytag & Berndt na Dunaju za natisk nemškega zemljevida Primorja in Kranjske. Za enkrat hočejo naročiti samo sto izvodov, kojih vsak bi stal 30 do 40 kron. Potrebo nemških zemljevidov utemeljujejo s strahom, da izginejo »obila lepa nemška imena« in pa z namenom, da so »Nemci še v teh krajih.«

p Ubil se je v petrolejski čistilnici v S. Sabbi pri Trstu ožnjeni kurjač Ferdinand Pestot.

p Povozili so premikajoči se tovarni vagoni na južnoželeznični postaji v Trstu zavirača Ivana Megliča.

p Smrtna nesreča v ladjedelnici. V ladjedelnici v Trzinu se je zopet zgodila smrtna nesreča. V soboto je padel 15 let stari Franc Radetič iz Devina, ki je bil zaposlen na krovu nove ladje, vsled lastne neprevidnosti skozi vrzel v tleh na krovu med stroje in se je na glavi do smrti pobil.

Zadnje vesti.

ALBANSKA VSTAJA PREMAGANA. Belgrad, 2. oktobra. Srbske čete so vkorakale v Debar in Ohrid včeraj ob 11. uri dopoldne. Srbski poveljnik je dal takoj 17 albanskih kolovodij ustreliti. V enem tednu bo srbsko ozemlje od vstašev popolnoma očisto.

Belgrad, 2. oktobra. Včeraj so bili hudi boji z Arnavti. Arnavti so bili pri Lopuški premagani. Boji se nadaljujejo.

PODROBNOSTI O ZAVZETJU DEBARA.

Belgrad, 2. oktobra. Bitka okoli Debara je bila jako krvava in je trajala celo noč. Prebivalstvo se v Debar vrača. Arnavti so bili vse kraje oplenili, tako da vlada zdaj glad. Arnavti so tudi vse poklali. Tako srbske kakor tudi grške čete se nahajajo na albanskem teritoriju. S topovi Albanci sploh niso znali ravnati. Boj v Debru nadkriljuje vse grozote, kar se jih je zadnja leta na Balkanu zgodilo. Boj se je vršil po ulicah. Vsako hišo je bilo treba posebej osvojiti. Ko so Albanci izstrelili svojo municijo, so se vrgli s sekirami na vojake. Mož se je bori z možem. Izgube na obeh straneh znašajo nad 1000 mrtvih. Naposled so bili Albanci popolnoma razkropljeni.

BULGARSKI KOMITAŠI SE GIB-LJEJO.

Belgrad, 2. oktobra. Okoli Štipa in Valandova ter Rodovišta se neprestano pojavljajo bulgarski komitaši. Odposlane so jim nasproti srbske čete, ki jih bodo razgnale.

GRŠKE ČETE ODPOKLICANE IZ TRACIJE.

Atene, 2. oktobra. Grške čete so vse odpoklicane iz Tracije nazaj na grško mejo.

NAPETI POLOŽAJ MED GRŠKO IN TURČIJO.

Atene, 2. oktobra. (Uradno.) Vpoklicani so mornariški rezervisti letnikov 1900—1906. Ministrstvo za deželno brambo je odredilo vse, kar je z ozirom na gibanje Turčije potrebno. Čete, ki se nahajajo v Dedeagaču, se takoj vkreajo.

RUMUNIJA BO ZOPET IGRALA ODLOČILNO VLOGO.

Peterburg, 2. oktobra. Ako Turčija, kar še ni gotovo, izzove vojsko z Grčijo, so tukajšnji diplomatični krogi prepričani, da Bulgarija napade Srbijo, da doseže rektifikacijo makedonske meje, da pa se bo v takem slučaju imela Rumunija odločiti, ako dopusti izpremembu bukareškega miru, dočim je Srbija po nekih informacijah baje vezana, da Grčiji proti Turčiji pomaga. Od Rumunije je tedaj najbolj odvisno, ako Turčija začne z Grčijo vojsko ali ne.

KONFERENCA MED SAVOVOM IN TURŠKIM NOTRANJIM MINISTROM.

Carigrad, 2. oktobra. Bulgarski delegat Savov in turški notranji minister Talaat bej sta imela konferenco glede preureditve razmer v Traciji.

PAŠIĆ BO ZAJTRKOVAL Z BERCHTOLDOM.

Dunaj, 2. oktobra. Pašić dospe danes zvečer na Dunaj. Jutri se vrši dejeneur pri grofu Berchtoldu. Dejenaurja se bosta udeležila tudi sekcijška šefa Macchio in Forgach. Srbiji je največ na tem, da se albanska meja nekoliko regulira in da se orientalska železnica v Srbiji podržavi.

STURGH POMIRJA LAHE.

Milan, 2. oktobra. Avstrijski ministrski predsednik grof Stürgkh izjavlja v »Corriere d'Italia«, da se avstrijske oblasti strogo drže zakona. Očitki, da so pristranske, so brez podlage. Avstrijske oblasti tudi niso sovražne Lahom, marveč jih zaradi njihovega velikega gospodarskega pomena celo zelo cenijo.

AVDIJENCE.

Dunaj, 2. oktobra. Cesar je sprejel v avdijski šef generaln. štaba Conrad Hötendorfa, vojnega ministra Kroatina in grškega poslanika dr. Streita.

VELIKANSKE POVODNJI V CARIGRADU.

Carigrad, 2. oktobra. Tu so divjali veliki viharji, ki so napravili velikanske povodnji. V morju so dobili že 100 mrličev, porušenih je ob Bosporu 150 hiš. Poškodovana je tudi palača nemškega poslanstva. Orientske železnice je 30 kilometrov poškodovane. V električni centrali pogrešajo 300 delavcev.

USLUŽBENEC UBIL GOSPODARJA, NJEGOVO ŽENO, DEKLO, MATI IN TRI OTROKE.

Nantes, 2. oktobra. V Basbriagu se je sprl 15letni Marcel Redureau s svojim gospodarjem kmetom Mabitom in ga s sekiro ubil. Morilec je nato še ubil Mabitovo ženo, deklo, mater in tri otroke, nato je pa šel spat. Morilec so aretirali in svojih zločinov ne zanikava.

SRBSKI PATRIARHAT BO PRESTAVLJEN IZ OGRSKEGA KARLOVCA V PEČ.

Belgrad, 1. oktobra. Tu se je pričela akcija, naj se sedaj po Brankovičevi smrti srbski patriarhat, ki se je prestavil v 17. stoletju vsled izseljevanja v ogrski Karlovec, prestavi sedaj v Peč.

DISSEL — MRTEV.

London, 2. oktobra. Dognano je, da je znani iznajditelj Dissel-motorjev, milijonar Dissel skočil v morje in utonil.

Kupujte le vžgalice: V korist obmejnim Slovincem!

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v smu	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
1	9. zveč.	736.5	14.0	sl. vzh.	oblačno	
2	7. zjut.	738.1	12.0	sl. jug	oblačno	0.5
3	2. pop.	738.0	18.1	sr. jug	jasno	

Srednja včerašnja temp. 13.9°, norm. 12.8°.

Naznanilo.

Ker je moja 15 let stara hčerka Julijana Tavčar brez pouda zapustila mojo hišo in se brez vseh sredstev okrog potika, naznanjam, da nisem plačnik zanjo, torej naj je nihče ne podpira. Tudi prosim, da bi se mi naznanilo, ako kdo kaj ve, kje se nahaja.

Mihael Tavčar, oskrbnik na Bledu, Gorenj.

Zaradi nenadne izselitve se prav ceno prodaja:

glasovir - Mignon, sobna in hišna oprava, slrugarsko in mizarstvo orodje, vrtna lopa, pritlikavci, žlahtno sadje i. t. d. Vpraša naj se: Glince, Ločnikarjeva ulica 92. 3042

Sedlarji pozor!

V manjšem mestu, v slovenskem delu Koroške, je naprodaj enonadstropna hiša z vrtom, v kateri se že nad sto let izvršuje dobrodoča sedlarska obrt, z lepimi prostori za tapeciranje in lakiranje. Hiša se nahaja v najbolj živahni ulici in ima veliko stalnih odjemalcev, ter se prodaja le radi družinskih razmer. Kupna cena po dogovoru. Pojasnila daje iz vljudnosti Janko Čarč, Velikovec, Koroško. 2964

Čipkasto blago, čipke, uložki, vezenja, svila,

pozamentirja, gumbi, zaboti in vse druge modne potrebščine za dame v obilni izbiri in dobrega okusa v

modni trgovini za dame
P. Magdić, Ljubljana
nasproti glavne pošte.

3026

Dražbeni oklic.

E 209/13

13

3024

Dne 5. grudna 1913 dop. ob 9. uri v sobi št. 6 bo dražba zemljišč, in sicer:

1. vlož. št. 50, 500, 537, 733, 734, 735, 818 kat. obč. Slavina obstoječih iz hiše z gospodarskim poslopjem, iz vrta, več zemljiških in gozdnih parcel brez pritikline;
2. vlož. št. 129 kat. obč. Slavina obstoječega iz hiše z gospodarskim poslopjem, z vrta, dveh zemljiških in ene gozdne parcele in iz pašniških pravic, brez pritikline;
3. vlož. št. 156 kat. obč. Slavina in vlož. št. 158 kat. obč. Matenjavas obstoječih iz hiše z gospodarskim poslopjem, iz vrta, več zemljiških, gozdnih parcel in iz solastninske pravice do pašnikov s pritiklino vred;
4. vlož. št. 124, 555, 586, 743, 745, 823 in 825 kat. obč. Slavina obstoječih iz hiše z gospodarskim poslopjem, iz vrta, več zemljiških, gozdnih parcel in iz solastninskih pravic do pašnikov brez pritikline;
5. vlož. št. 95, 185 in 251 kat. obč. Slavina obstoječih iz hiše z gospodarskim poslopjem, iz vrta, iz več zemljiških in gozdnih parcel in iz solastninskih pravic do pašnikov s pritiklino vred.

Nepremičninam, koje je prodati na dražbi, določena je vrednost, in sicer:

- ad 1. na 4.480 K 60 v;
- " 2. " 5.910 " — "
- " 3. " 13.016 " — "
- " 4. " 8.191 " 10 "
- " 5. " 18.486 " 40 "

Najmanjši ponudki znašajo za zemljišče ad 1. 2988 K, ad 2. 3940 K, ad 3. 3678 K, ad 4. 5461 K, ad 5. 12325 K, pod tem zneskom se ne prodaja.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni,

dne 30. avgusta 1913.

Avtomobilna zveza Idrija-Logatec-kolodvor

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:
ob 6.— zjutraj	ob 7.50 zjutraj
" 11.30 opoldan	" 1.30 popoldan
" 3.— popoldan	" 4.30 popoldan

Odhod iz Logatec:	Prihod v Idrijo:
ob 8.30 zjutraj	ob 10.20 zjutraj
" 2.30 popoldan	" 4.— popoldan
" 7.— zvečer	" 8.30 zvečer

Avtomobil čaka na eventualno zamujen vlak.

Cene z avtomobilnim omnibusom:

Idrija - Logatec	ali nasprotno	K 3.—
Idrija - Godovič	"	K 1.50
Godovič - Hotedrška	"	K 1.50
Hotedrška - Logatec	"	K 1.50

Cene s kombiniranim avtomobilom:

I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3.— K 2.— za osebo
Idrija - Godovič	K 1.50 K 1.— za osebo
Godovič - Hotedrška	K 1.50 K 1.— za osebo
Hotedrška - Logatec	K 1.50 K 1.— za osebo

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamem nobene odgovornosti za morebitno zamudo. 3013

Valentin Lapajne v Idriji.

Sprejme se takoj

trgovski učenec

zdrav, krepak, zanesljiv in poštenih krščanskih starišev, s primerno šolsko izobrazbo in ki ima veselje do trgovine. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na tvrdko: L. KUŠLAN, trgovina z mešanim blagom, Kranj (Gorenjsko). 3037

Mednarodni protialkoholni kongres v Milano

Je bil 14. v svoji vrsti. Trajal je celih šest dni, od ponedeljka do sobote (22. do 27. septembra). Zboroval je v kraljevi vili (villa reale). Navzoči so bili zastopniki sledečih narodov: Italijani, Francozi, Nemci, Madžari, Angleži, Nizozemci, Danci, Švedi, Finci, Litvanci, Amerikanci. Izmed Slovanov: Slovenci, Srbi, Čehi, Poljaki, Rusi. Slovencev je bilo navzočih pet. Razen onih treh, ki so bili v »Slovenca« žez naznanjeni, je bil tudi še dr. Serjun, okrajni zdravnik in predsednik »Svete vojske« v Tolminu, in še eden, ki noče imenovan biti.

Govorilo se je v jezikih: italijanskem, francoskem, nemškem, angleškem in esperantu. Rusov je govorilo več; izmed Srbov dr. Danič in dr. Popović. Slednji, ki je bil pri obleganju Odrina, je imel referat »Vojska in alkohol«, ki je bil sprejet z največjim odobravanjem. V spodnjih prostorih kraljeve vile je bila protialkoholna razstava. Rusi so imeli posebno sobo zase. Ruska protialkoholna organizacija je strogo cerkvena in močno razvita. Šteje 1800 družtev.

V četrtek popoldne so napravili kongresisti izlet na Komsko (Como) jezero. V nedeljo po končanem kongresu pa na Lago Maggiore in v Trident, da si ogledajo ond protialkoholno uporabo grozdja. A tega izleta se niso udeležili vsi, ker jih je že prej mnogo odšlo na svoj dom.

Mednarodna protialkoholna organizacija je bila izprva bolj svobodni selna in večkrat je na kongresih padla kaka beseda zoper cerkev. A čimdalje bolj se jači v nji katoliški element. To se je pokazalo posebno v Milano. Bilo je — poleg mnogih katoliških lajkov — navzočih kakih 50 duhovnikov. Imeli so — kakor vse druge organizacije raznih struj in barv — svoje zborovanje. Zastopniki raznih narodnosti so poročali o stanju protialkoholne organizacije med duhovščino in po semeniških v svoji domovini. Za predsednika mednarodne duhovske zveze je bil izvoljen prof. dr. Ude iz Gradca, ki je za to tudi najsposobnejši, ki je silno delaven in agilen ter zna tudi vse potrebne jezike.

Splošno katoliško zborovanje (lajiki in duhovniki) je bilo v nadškofijski palači. Predsednik mednarodne katoliške lige je nizozemski poslanec baron dr. Rujs Beerenbrouck, mož odličan po svojem stanu in osebnih lastnostih; podpredsednik je baron Pražák z Dunaja. V petek zjutraj je kardinal Ferrari maševal (po ambrozijanskem obredu) katoliškim kongresistom v kripti stolnice na grobu sv. Karola Bornejeja, in lajike obhajal. Popoldne jih je sprejel v svoji sprejemni dvorani, kjer je imel dolg nagovor in se je dal z njimi fotografirati. — Katoliško zborovanje je bilo zelo domače, prijetno in zanimivo. Udeležba je bila jako lepa. Zastopniki vseh zastopanih narodnosti so poročali o gibanju v svoji domovini. Slovensko poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem. Poročila iz različnih dežel in narodov pa so nam podala mnogo navodil, pouka in vzpodbude.

Za nas Slovence je bilo tudi iz narodnega ozira koristno, da se udeležujemo takih zborovanj. Drugi veliki narodi, ki nas malo poznajo, nas ob takih prilikah bolje spoznavaajo, in če imamo o sebi kaj dobrega povedati, nas jamejo tudi čislati in poročajo o nas po svojih listih širši javnosti. Zastopnik Slovencev je bil izvoljen kakor v odbor mednarodne duhovske zveze tako tudi v splošni pripravljalni odbor za mednarodne kongrese.

Pa ne samo lepo je, če smo Slovenci med drugimi narodi upoštevani; tudi potrebno, krvavo potrebno je, da z drugimi narodi vred tekmujejo za streznenje ljudstva. Kajti ako veliki, močni in bogati narodi s toliko resnostjo delajo in se trudijo za to, koliko bolj je to potreba nam, ki smo mali in siromašni ter se komaj vzdržujemo pri življenju!...

Pri Sv. Lenardu med beneškimi Slovenci 29. septembra 1913.

RAZSTAVE.

Razstava za umetno vrtnarstvo v Lyonu. Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju je naznanila tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se bo v Lyonu v času od 1. maja do 1. novembra 1914 vršila razstava za umetno vrtnarstvo. Obsegala bo koristne in lepotne rastline, orodje, stroje in druge pripomočke za razne načine vrtnarstva, dalje narise, osnovne črteže, kakor tudi tovrstno literaturo ter druge v to

stroko spadajoče publikacije. K udeležbi na tej razstavi so vabljeni vse osebe katerekoli dežele, ki se pečajo z rastlinstvom, kakor: amaterji, umetni vrtnarji, posestniki drevesnic in sadišč i. dr. Priglasitve je poslati pred 15. oktobrom 1913 na naslov: Monsieur le Maire de Lyon, secrétariat de l'Position à la Hôtel de villes.

Leta 1914 se vrši, kakor znano, v Lipskem velika mednarodna razstava za knjižne obrti. V okvir te razstave pripada kot posebna skupina tudi poklicna in amaterska fotografija in izdelki fotografske industrije. Ker se bo v kratkem pričelo z izvršbo te skupine, bi bilo umestno, da bi vse interesirane korporacije, tvrdke, družbe itd. svoje predmete želje čimprej naznanile razstavnici poslovalnici na Dunaju, IX., 2, Severingasse 9. Tu sem je poslati tudi priglasitve in druga eventualna vprašanja.

Književnosti.

Slovar, laško - slovenski, za šolo, potovanje, branje in kupčijo. Sestavil dr. Josip Valjavec. Cena za vezan izvod 4 K 50 vln., za subskribente, t. j. za one naročnike, ki se oglašijo, še preden slovar izide, znaša cena samo 3 K 60 vln. za vezan izvod.

Ta slovar sta že dalj časa občutno pogrešali obe narodnosti; saj imamo Slovenci poleg Nemcev še največ stika z Italijani in posebno v naših južnih obmorskih pokrajinah je znanje laškega jezika za Slovence neobhodno potrebno. Ker živita obe narodnosti v trgovskem in obrtnem ožiru v ozki zvezi med seboj, je bila želja po takem slovarju od dne do dne splošnejša in izrazitejša.

Dr. Valjavec slovar je sad dolgoletnega truda in bogatihkušenj. Prireditelj je praktični učitelj laščine, ki natančno pozna italijanski in slovenski jezik, ter je v svojem temeljitem delu zadostno in pravilno upošteval potrebe in lastnosti obeh jezikov. Slovar obsega izredno bogati besedni zaklad in je tudi v podrobnostih obdelan tako skrbno, da bode vsestransko ustrežal. Nad vse dobro bo služil uradom, šolam in zasebnikom.

Kljub svoji obširnosti ima slovar, ki obsega več nego 40.000 besedi in premnogo najbolj rabnih fraz, kaj priročno obliko. Pri vseh besedah so zaznamovane tudi nepravilnosti, naglas, pri samostalnikih spol, itd. Slovar je tiskan namreč na tankem papirju in z izredno finimi, nalašč v ta namen naročenimi črkami. Da je slovar kakor jezikovno tako tudi tehnično na višku, dokazuje dejstvo, da se je tiskal z vsemi pripomočki moderne tehnike in je zahtevalo to delo nad eno leto časa.

Prepričani smo, da bodeta ta slovar z enakim veseljem pozdravila oba naroda in enako pridno posegla po njem.

Slovar se dobi in naroča v
Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakidan priznalice. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Oddasta se na Zaloški cesti 2979

dve lepe kleti

za transito z jako pripravnim dohodom in vodo. Vpraša se na pošti v Mostah pri Ljubljani.

Išče se v Ljubljanski okolici 2997

soba s kuhinjo

Ponudbe pod št. 2997 na upr. Slovenca.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Glavnik za barvanje las

Potom priprostege česanja se pobarvajo sivi in rudeči lasje pristno plavo, rujavo ali črno. Popolnoma neškodljivo! Rabljivo leta in leta. Na tisoče v rabi. Komad K 5.—
Razpošilja: I. SCHÜLLER, Dunaj III, Krieglbergasse 6 II. 1187

Leçons de français

Mademoiselle Andrée Prévot (Parisienne)

Institutrice brevetée. 2871 5

S'adresser: Bleiweisova cesta št. 13. p. na dvorišču.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riaz-zilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Tovarne za Asbestškrilj 'Zenit'

družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski materijal.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana. Dunajska cesta 73. 249

Kuharica

Išče službe pri kakem samostojnem gospodu ali v župnišču. Naslov: Marija Šabot, Reka-Fiume, Vila Erika, Steinaecker. 3014

Št. 1091/pr.

Razpis sekundarske službe.

V deželni bolnici v Ljubljani sta popolniti dve mesti sekundarijev. Službena doba sekundarija v deželni bolnici traja dve leti lahko pa se podaljša za eno ali dve leti, če sekundarij za to prosi.

Adjutum, ki ga dobiva sekundarij, odmerjen je v prvem službenem letu z 2000 K, v drugem letu z 2400 K in od tretjega leta dalje z 2800 K. Poleg adjuta ima sekundarij prosto stanovanje v deželni bolnici.

Sekundarij ne sme biti oženjen in tudi ne sme izvrševati zunanje zdravniške prakse.

Prosilci za razpisane službe predložijo naj svoje s krstnim listom, z dokazili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do 22. oktobra 1913

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 1. oktobra 1913.

Prodajalna tovarne čevljev Peter Kozina & Ko. v Ljubljani, Breg št. 20 (Cojzova hiša)

priporoča

čevlje za gospode po K 12.—, 14.—, 17.—, 20.—
čevlje za dame po K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—

nadalje čevlje za dečke, deklice in otroke, kakor tudi obutev vsake vrste za dom. 3019

Najsolidnejši izdelek, garantirana kakovost, tovarniške cene!